

En el món de la ciència, es distingeix entre el coneixement comú i el científic. El coneixement comú és la forma corrent i espontània de conèixer, mitjançant el tracte directe amb els éssers humans, la lectura no regulada de llibres i el consum de mitjans de comunicació. És superficial, sensitiu, subjectiu, no sistemàtic i acrític. El coneixement científic, en canvi, s'obté gràcies a procediments metòdics i validats. En el coneixement comú, les persones opinen, qualifiquen, jutgen, dictaminen i sentencien sense més proves que les que concedeix una noció superficial sobre els temes i els individus, potser amb un cert sentit comú, allò que en diuen intuïció. El coneixement comú s'expressa en les converses informals: en el treball, en el bar, a casa, i sobretot a la perruqueria, conté molts errors i un alt grau d'incertesa.

El problema és que molts periodistes analitzen sovint la realitat des d'un punt de vista més proper del coneixement comú que del coneixement científic. A les tertúlies radiofòniques i televisives es debat sobre qualsevol tema encara que els presents manifestin un nivell d'expertesa menor o, fins i tot, igual a zero. I arriba a la màxima expressió en els programes escombraria, conduïts i interpretats per autèntics delinqüents de la professió.

I així els locutors i els interlocutors poden dir el que vulguin, sense que es remogui cap estómac sensible. Un literal "me cago en tu padre", seguit del nom d'un jugador italià i uns crits indescriptibles, va servir perquè un locutor de la Cope (que s'autoproclamava periodista) il·lustrés un dels gols que la Juventus va marcar al Madrid en les semifinals de la Champions. Geraldo Rivera, presentador de la televisió ultraconservadora nord-americana Fox (que s'autoanomenava periodista) va cobrir la guerra de l'Afganistan amb una pistola i una promesa: "Si trobo Bin Laden, no li faré preguntes: li endegaré un tret". No va trobar Bin Laden, però va matar la informació. Oliver North, el militar condemnat pel cas Iran-contra, va ser un dels enviats especials de la Fox News (la filial informativa de la Fox) a l'Iraq. I va dir: "Les meves cròniques no són professionals, ni objectives, ni merdes d'aquestes; m'encanta estar amb els marines."

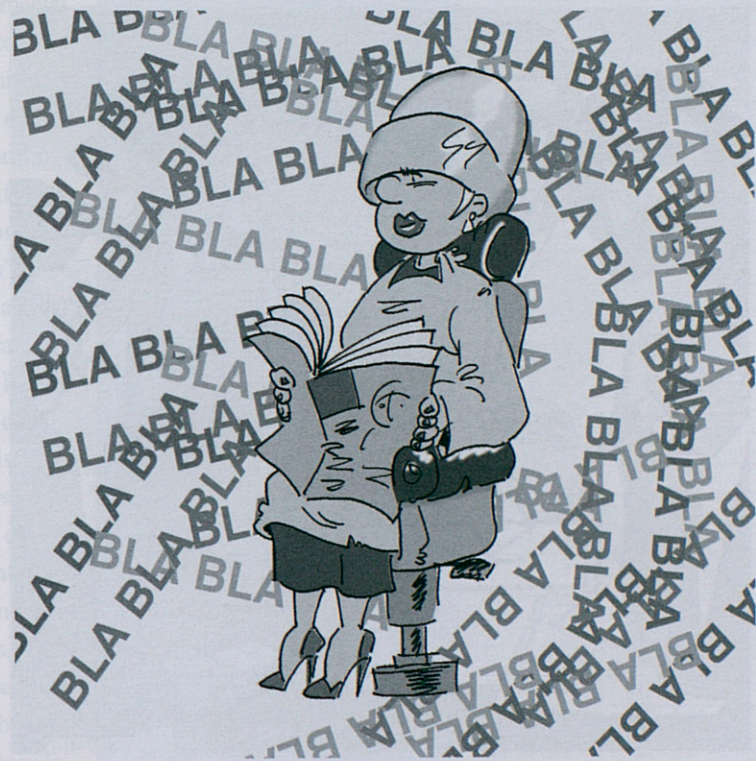
SANTIAGO RAMENTOL
Secretari General del Consell de la Informació de Catalunya (CIC)

Luis Landero, en un lúcid article a *El País*, afirmava que el periodisme de perruqueria ha envaït la majoria d'emissores de ràdio i televisió. És una mescla de diaris grocs, revistes del cor, publicacions sensacionalistes diverses, còmics i tertúlies audiovisuals. Textos i sons de la mediocritat més absoluta. Landero parlava de suma d'informacions inútils: les paraules, sovint dogmàtiques del perruquer, els plors del nen de torn, els comentaris dels clients, les discussions ensordidores de les tertúlies radiofòniques i/o televisives, i els textos. Molta informació que no porta a cap lloc. Però al marge de la porqueria que embruta la dignitat de la professió, hi ha formes més subtils d'exercir la irresponsabilitat, com els periodistes que ocultem sovint la nostra manca de coneixement amb una paraula que ens salva

de tota responsabilitat: "suposat" o "suposada". Això que aparentment vol expressar una actitud d'indefinió o d'espera davant d'una futura sentència, es converteix sovint en una condemna prèvia, en un exercici d'imprudència temerària que sol suplir la necessària investigació periodística. Penso que s'ha de reduir al màxim l'ús d'aquest terme, llevat de quan el periodista tingui una evidència de la culpabilitat d'algú, però encara no hi hagi resolució judicial en ferm.

El periodisme de declaracions ens ha portat a donar

com a certes les afirmacions d'una autoritat més o menys competent, sense una investigació que ho avalí. Qualsevol afirmació obté categoria de lletra impresa o de paraula emesa, pel simple fet de poder ser atribuïda a algú socialment reconegut. Preocupa més qui ha dit alguna cosa que allò que ha dit. Caldrà rescatar el periodisme com a bé social i recordar que és una activitat pública, on les informacions i els judicis de valor adquireixen una dimensió extraordinària que pot destruir la vida dels ciutadans. Però sobretot caldria recompondre la professió i començar a pensar en una col·legiació obligatòria, en un jurament hipocràtic i en sancions per als que transgredeixin voluntàriament i permanentment el Codi deontològic. El descontrol professional actual, en comptes d'enfortir la llibertat d'informació, ens ha portat a un carreró sense sortida.

FERRAN POUS
Dibuixant